

Vreme: 04.10.2026 09:47

Medij: nedeljnik.rs

Link: <https://www.nedeljnik.rs/sorel-eib-o-mobilnosti-u-srbiji-i-regionu-kako-do-prevoza-koji-bolje-sluzi->

Autori: Redakcija

Teme: putna mreža Republike Srbije

Naslov: Sorel (EIB) o mobilnosti u Srbiji i regionu: Kako do prevoza koji bolje služi građanima, privredi i životnoj sredini?

6925

Širom Zapadnog Balkana vidljiv je napredak u obnovi transportne infrastrukture. Novi putevi, mostovi i modernizovane železnice jačaju povezanost unutar regiona i sa Evropskom unijom. Ipak, može se učiniti više. Sledeći korak u tom pravcu biće uspostavljanje multimodalnog i pametnog sistema koji će građanima i privredi omogućiti korišćenje različitih vidova prevoza i lakše prekogranično kretanje, uz [...] Širom Zapadnog Balkana vidljiv je napredak u obnovi transportne infrastrukture. Novi putevi, mostovi i modernizovane železnice jačaju povezanost unutar regiona i sa Evropskom unijom. Ipak, može se učiniti više.

Sledeći korak u tom pravcu biće uspostavljanje multimodalnog i pametnog sistema koji će građanima i privredi omogućiti korišćenje različitih vidova prevoza i lakše prekogranično kretanje, uz bolju mobilnosti i u gradovima.

To podrazumeva napuštanje modela koji se pretežno oslanja na puteve i motorna vozila. Tu će obnova železnice biti ključna, jer je trenutno više od polovine mreže u lošem stanju, a tek trećina je elektrifikovana.

Potrebno je unaprediti i unutrašnje plovne puteve. Uklanjanje uskih grla, uvođenje savremenih signalno-sigurnosnih sistema i saobraćaja za duže teretne vozove mogu značajno povećati obim prevoza robe. Sledeći korak je puna integracija regionale mreže u širi okvir evropskih transportnih [koridora](#) kroz usklađene standarde, digitalne procedure i prohodnije tranzitne rute.

Bolja povezanost znači bolji pristup tržištima

Za gradove to znači čistiju, pristupačniju i efikasniju urbanu mobilnost. To zahteva razvoj biciklističke infrastrukture, pouzdan javni prevoz, moderne tramvaje i trolejbuse.

Takve investicije doprinose zdravijim zajednicama i boljem kvalitetu života. Evropska investiciona banka (EIB) pomogla je gradu Nišu u izradi plana održive urbane mobilnosti. Isto tako, Sarajevo je po prvi put posle više od 40 godina dobilo najsavremenije tramvaje, uz značajna unapređenja saobraćajne infrastrukture.

Ekonomске koristi su podjednako značajne. Savremene transportne veze smanjuju logističke troškove, povećavaju pouzdanost lanaca snabdevanja i jačaju konkurentnost privrede širom Zapadnog Balkana.

Bolja povezanost znači bolji pristup tržištima, radnim mestima i investicionim prilikama. Za zemlje koje teže članstvu u Evropskoj uniji, ona predstavlja i važan deo procesa pristupanja, doprinoseći usklađivanju transportnih mreža sa evropskim standardima.

EU među ključnim partnerima za razvoj saobraćaja u regionu

Evropska unija značajno je povećala podršku saobraćajnoj infrastrukturi širom regiona. Prema poslednjem izveštaju Transportne zajednice, u projekte na TEN-T mreži investirano je oko 10,5 milijardi evra u drumsku infrastrukturu i 2,8 milijardi evra u železnice. Mnogi od ovih projekata su dobili i značajnu podršku kroz bespovratna sredstva EU, npr. 600 miliona evra za modernizaciju pruge Beograd-Niš i 112 miliona evra za deonicu Bar-Golubovci.

Pored finansiranja, EIB u Srbiji pomaže u pripremi nekoliko ključnih železničkih investicija koje će

Vreme: 04.10.2026 09:47

Medij: nedeljnik.rs

Link: <https://www.nedeljnik.rs/sorel-eib-o-mobilnosti-u-srbiji-i-regionu-kako-do-prevoza-koji-bolje-sluzi->

Autori: Redakcija

Teme: putna mreža Republike Srbije

Naslov: Sorel (EIB) o mobilnosti u Srbiji i regionu: Kako do prevoza koji bolje služi građanima, privredi i životnoj sredini?

povezati zemlju sa susednim državama. Kroz grantove EU za tehničku pomoć, EIB podržava razvoj moderne i interoperabilne regionalne železničke mreže, povezujući Srbiju sa Hrvatskom, Crnom Gorom i Severnom Makedonijom. Ova podrška pomoći će ubrzanju razvoja prekograničnih železničkih [koridora](#), koji su ključni za regionalnu integraciju, trgovinu i održivu mobilnost, doprinoseći stvaranju otporne železničke mreže usklađene sa evropskim standardima.

Sledeći prioritet jeste produbljivanje međunarodne saradnje i ubrzavanje prekogranične povezanosti kako bi se realizovali ključni [koridori](#) koji će integrisati region i približiti ga jedinstvenom tržištu EU. Međutim, fizičke investicije moraju biti praćene regulatornim reformama. Do kraja 2025. godine samo 17% relevantnog transportnog zakonodavstva EU na Zapadnom Balkanu bilo je u potpunosti preneto u nacionalne okvire, dok više od polovine propisa tek treba da bude usvojeno. Infrastruktura može ostvariti puni potencijal samo uz efikasno upravljanje, usklađene propise i funkcionalne prekogranične procedure.

Zelena tranzicija predstavlja još jednu veliku priliku. Region već koristi zajednički okvir kroz Strategiju održive i pametne mobilnosti, u skladu sa transportom politikom EU i ciljevima klimatske neutralnosti do 2050. godine. Oni zahtevaju jačanje konkurentnosti železnice, razvoj infrastrukture za alternativna goriva, unapređenje multimodalnih veza i uključivanje klimatske otpornosti u svaku saobraćajnu investiciju. Infrastruktura koja se gradi danas mora biti sposobna da odoli sve učestalijim ekstremnim vremenskim uslovima budućnosti.

Obnova puteva za veću bezbednost i klimatsku otpornost

Bezbednost saobraćaja zasluđuje jednaku pažnju. Tokom 2025. godine region Zapadnog Balkana je zabeležio 1287 smrtnih slučajeva u saobraćaju, što je 78 slučajeva na milion stanovnika, prema podacima Transportne zajednice. To što je 81% više od proseka EU. Posebno su ugroženi ranjivi učesnici u saobraćaju, uključujući pešake i bicikliste.

U Srbiji i Crnoj Gori EIB finansira obnovu ključnih putnih [koridora](#) kako bi se unapredili bezbednost, pristupačnost i klimatska otpornost. Kako bi povećala efekat ulaganja u [rehabilitaciju](#) srpske [putne mreže](#), EIB obezbeđuje tehničku pomoć koja pomaže da putevi dostignu najviše standarde bezbednosti, otpornosti na klimatske promene, pristupačnosti, uz niže troškove održavanja.

EIB takođe podržava modernizaciju ključne infrastrukture na unutrašnjim plovnim putevima, uključujući luke i brodske prevodnice na Đerdapskoj klisuri. Zahvaljujući podršci EU, u toku je i uklanjanje olupina iz Drugog svetskog rata kod Prahova na Dunavu, jednog od najvećih uskih grla na reci, što će omogućiti bržu i bezbedniju plovidbu. U Crnoj Gori naša tehnička pomoć podržava modernizaciju Luke Bar, jednog od najvažnijih tranzitnih čvorišta u regionu.

Od planova do projekata na terenu

Međutim, finansiranje je samo deo rešenja. Pretvaranje strategija u stvarnost zahteva snažne kapacitete za pripremu i sprovođenje projekata.

Tehnička pomoć i jačanje kapaciteta često predstavljaju ključnu kariku u tom procesu. Od studija izvodljivosti i javnih nabavki do zaštite životne sredine, klimatske otpornosti i upravljanja projektima, stručnjaci EIB pomažu da investicije budu održive, efikasne i da donesu dugoročne koristi.

Evropska nedelja mobilnosti, koju su ove godine organizovali Evropska kuća u Beogradu i sportsko udruženje Tour de Fun, uz podršku EIB, UNDP i Transportne zajednice, istakla je značaj promišljanja načina na koji se krećemo.

Kroz radionice u školama širom Srbije, kampanje i aktivnosti koje promovišu biciklizam, podstakla je decu i građane da usvoje održivije opcije transporta.

Ali trajne promene zahtevaju kontinuirana ulaganja, reforme i pametniju infrastrukturu. Ulaganjem u održivi saobraćaj danas, Srbija i Zapadni Balkan mogu stvoriti mobilnosti koja je bezbednija, zelenija i funkcionalnija.

